

TRÍ TUỆ VÔ LẬU LÀ GÌ?

"Khi xét về trí tuệ của những bậc vô lậu thì có những cung bậc về tri kiến giải thoát! Tâm thì vô lậu giải thoát niết bàn còn " liễu tri" thì tùy theo nghiệp duyên của mỗi hành giả."

Tác giả: **Sa môn Thích Quang Hạnh**

Xét về trí tuệ của những bậc vô lậu thì có những cung bậc về tri kiến giải thoát! Tâm thì vô lậu giải thoát niết bàn còn "liễu tri" thì tùy theo nghiệp duyên của mỗi hành giả.

Trong kinh Nikaya tương ưng bộ, có phẩm "sáng chói khu rừng Osinga" có nói lên các sở chứng của các vị đại đệ tử của Thế Tôn trong đó có đoạn như vậy!

Một hôm tại khu rừng Osinga các vị đại đệ tử trí tuệ bậc nhất của Thế Tôn tụ hội đầy đủ để nói lên trí tuệ giải thoát làm sáng chói khu rừng Osinga. Ngài xá lợi phất nói lên rằng "này các hiền giả, các pháp đưa đến đoạn diệt các lậu hoặc là trí tuệ giác ngộ, nhờ trí tuệ này mà làm sáng chói khu rừng Osinga". Ngài Mục Kiền Liên nói lên rằng "này các hiền giả, các pháp đưa đến đoạn diệt các lậu hoặc là thiên định, nhờ thiên định này mà làm sáng chói khu rừng Osinga". Ngài Ma Ha Ca Diếp nói lên rằng "này các hiền giả, các pháp đưa đến đoạn diệt các lậu hoặc là hạnh đầu đà" nhờ hạnh đầu đà này mà làm sáng chói khu rừng Osinga ". Ngài La Hầu La nói lên rằng "này các hiền giả, các pháp đưa đến đoạn diệt các lậu hoặc là giới luật "nhờ giới luật này mà làm sáng chói khu rừng Osinga" v,v...

Ảnh minh họa.

Lúc bấy giờ Thế Tôn ở gần đấy nghe thấy được những tri kiến các đại đệ tử của mình liền đi đến và nói lên rằng: "Này các tỳ kheo, đối với Như Lai thì các pháp đưa đến đoạn diệt các lậu

hoặc là các pháp an trú trong giây phút hiện tại, khi đêm đã hoàn mãn Như Lai mang bát đi vào làng khát thực, nếu còn sớm Như Lai ghé vào các Bà la môn để đàm đạo, khi khát thực xong Như Lai tìm nơi hoang vắng có chỗ trống để Như Lai trải tọa cụ ngồi thọ trai, khi thọ trai xong Như Lai đi rửa bát, rửa bát xong Như Lai tìm chỗ có bóng mát Như Lai nằm nghỉ trong tư thế nằm kiết tường, thân nằm nghiêng về bên phải theo dáng nằm của sư tử, hai chân duỗi thẳng, tay trái duỗi thẳng đặt trên hông, tay phải để gối đầu, khi nghỉ trưa xong ta thức dậy và đi kinh hành, này các hiền giả, nhờ vào đời sống như vậy mà nó làm sáng chói khu rừng Osinga".

Qua bài kinh này cho chúng ta thấy về tư duy của những bậc vô lậu cũng không đồng nhất, vì ý thức liễu tri về giải thoát còn phụ thuộc vào nghiệp duyên nhân quả của mỗi người trong khi đó tâm đều vô lậu đồng nhất.

Vì vậy, kể cả khi một bậc đạt đến Tâm Vô Lậu thì tri kiến của vị ấy không phải là rốt ráo mọi sự của kiến thức thế gian hoặc đã có kiến giải đạt đến trí tuệ vô lậu hoàn toàn. Vị đó cũng chỉ nói lên tri kiến của mình, chứ tư duy ấy không phải là chân lý để trở thành tôn giáo và hàng đệ tử cứ nhất nhất câu chấp vào ngôn ngữ mà bỏ qua các tương ứng của hoàn cảnh khởi phát nên ngôn ngữ.

Đức Phật quả quyết rằng" ý làm chủ, ý tạo tác, ý dẫn đầu các pháp" như vậy chúng tỏ rằng với trí tuệ liễu tri của Phật chỉ có ý thức giác ngộ và hành trì trên tư duy trí tuệ liễu tri ấy thì hành giả mới trở thành vô lậu.

Vì vậy, để tu - để hành - để có Tâm Vô Lậu cần và phải có sự phát triển của Tri Kiến!

Tác giả: **Sa môn Thích Quang Hạnh**

Để cập nhật những thông tin, kiến thức Phật giáo nhanh và chính xác nhất, theo dõi Tạp chí Nghiên cứu Phật học trên các nền tảng [Facebook](#), [Website](#), [Youtube](#).